

UZASADNIENIE

Decyzją z 12.01.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury J. C. przyznanej na podstawie art. 24 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.) od 12.03.2013 r., tj. od dnia, od którego byłaby podjęta wypłata emerytury.

Podstawa obliczenia emerytury nie podlega pomniejszeniu o kwoty pobranych wcześniej emerytur. Wysokość emerytury została obliczona od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniej emerytur.

Podstawa obliczenia emerytury wynosi 903.588,48 zł (796.160,42 zł + 107.427,98 zł). Wysokość emerytury od 12.03.2013 r. wynosi 3.556,03 zł. Przy ustaleniu wysokości emerytury Zakład uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31.12.2020 r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Wysokość emerytury od 1.01.2021 r. wynosi 4.030,00 zł. Emerytura ustalona w niniejszej decyzji nadal jest świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas pobieranej wcześniej emerytury przyznanej decyzją z 29.12.2008 r., wobec czego Zakład nadal będzie kontynuował wypłatę tego świadczenia. (decyzja k. 46 plik IV akt ZUS)

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 4.03.2021 r. wniosła ubezpieczona domagając się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez dokonanie ponownego ustalenia wysokości jej emerytury. Skarżąca podniosła, iż zaskarżona decyzja opiera się na błędnym zastosowaniu podstawy obliczenia emerytury w roku 2013. Jej zdaniem wysokość emerytury winna zostać przeliczona na tzw. „starych zasadach”, w myśl których emerytura wynosi 24 % kwoty bazowej, (tzw. część socjalna emerytury) oraz po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych i po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych (tzw. część stażowa emerytury). Ubezpieczona wniosła o przyjęcie do ustalenia w części socjalnej kwoty bazowej obowiązującej w dacie zgłoszenia wniosku (1.03.2013 r.), tj. 3.080,84 zł. Nadto w jej ocenie ustalenie emerytury winno opierać się o wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 260,67 % zamiast ograniczenia do 250 %. Wątpliwości wnioskodawczyni budzi także ilość miesięcy przyjęta do ustalenia emerytury, tj. 426 miesięcy (do czasu ukończenia 55 lat), jej zdaniem od momentu podjęcia pierwszej pracy do czasu ukończenia 60 lat upłynęło 490 miesięcy. Odwołująca podniosła, iż została potraktowana w sposób dla niej niekorzystny. (odwołanie k. 3-3v, pismo procesowe k. 13-14v)

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania podtrzymując zajęte stanowisko. (odpowiedź na odwołanie k. 5-6v)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. C. urodziła się (...) Decyzją z 28.08.2003 r. organ rentowy ustalił kapitał początkowy wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. lat 1989-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 239,87 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 2.928,55 zł. Przyjęto łącznie 25 lat, 10 miesięcy i 3 dni, tj. 310 miesięcy okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 26 dni, tj. 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 93,09 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 264.681,78 zł.

(decyzja k. 14-14v plik I akt ZUS, obliczenie wskaźnika k. 15 plik I akt ZUS)

Decyzją z 17.03.2008 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury w wieku wcześniejszym (art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) od 1.03.2008 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Podstawę wymiaru (5.688,43 zł) obliczono przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 250 % przez kwotę bazową w wysokości 2.275,37 zł.

Podstawę wymiaru wyliczono z wynagrodzeń z 10 lat kalendarzowych 1992-2001.

Przyjęto 30 lat i 2 miesiące, tj. 362 miesiące okresów składkowych oraz 5 lat i 4 miesiące, tj. 64 miesiące okresów nieskładkowych. (decyzja k. 57-58 plik III akt ZUS)

W dniu 18.03.2013 r. ubezpieczona wniosła o przyznanie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. (wniosek k. 1-5 plik IV akt ZUS)

Decyzją z 11.04.2013 r. organ rentowy ponownie ustalił kapitał początkowy wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 2.928,55 zł, tj. ustaloną decyzją z 28.08.2003 r. o ustaleniu kapitału początkowego. Przyjęto łącznie 25 lat, 10 miesięcy i 2 dni, tj. 310 miesięcy okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 26 dni, tj. 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 93,83 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osoby w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 265.135,31 zł. (decyzja k. 26-28 plik I akt ZUS)

Decyzją z 12.04.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 18.03.2013 r., przyznał ubezpieczonej emeryturę od 12.03.2013 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, której wysokość obliczono z zastosowaniem art. 25 ust. 1 b ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.), czyli podstawę emerytury pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur. Zakład do obliczenia emerytury uwzględnił:

- kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 107.427,98 zł
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 796.160,42 zł
- sumę kwot pobranych emerytur 196.704,72 zł,
- średnie dalsze trwanie życia 254,10 miesięcy.

Emerytura wyniosła 2.781,91 zł i została obliczona przez ZUS zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej w następujący sposób $[(107.427,98 + 796.160,42) - 196.704,72] / 254,10 = 2.781,91$ zł.

Wypłata emerytury została zawieszona, gdyż korzystniejszym świadczeniem była dotychczasowa emerytura. (decyzja k. 34-36 plik IV akt ZUS)

Wyrokiem z 6.03.2019 r. w sprawie P 20/16 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25 ust. 1 b ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 poz. 39) w brzmieniu obowiązującym do 30.09.2017 r. w zakresie w jakim dotyczy urodzonych w (...) r. kobiet, które przed 1.01.2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. (okoliczność notoryjna)

W dniu 15.04.2019 r. ubezpieczona na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego wniosła do ZUS skargę o wznowienie postępowania i obliczenie jej emerytury bez zastosowania art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. bez pomniejszania o kwotę pobranej wcześniej emerytury. (wniosek k. 37 plik IV akt ZUS)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. postanowieniem z 18.04.2019 r. wznowił postępowanie w sprawie zakończonej decyzją z 12.04.2013 r. dotyczącą wnioskodawczyni na podstawie art. 149 KPA z uwagi na orzeczenie

przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności z Konstytucją art. 25 ust 1b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. (postanowienie k. 38 plik IV akt ZUS)

Decyzją z 19.04.2019 r. ZUS I Oddział w Ł. odmówił skarżącej uchylenia decyzji z 12.04.2013 r. i stwierdził jej wydanie z naruszeniem prawa. W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 146 § 1 KPA uchylenie decyzji z powodu orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, na podstawie którego została wydana decyzja nie może nastąpić jeżeli od doręczenia decyzji upłynęło pięć lat. W takim przypadku, zgodnie z art. 151 § 2 KPA organ administracji publicznej ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonej decyzji z naruszeniem prawa. Uchylenie decyzji z 12.04.2013 r. nie jest możliwe z uwagi na upływ 5 lat od jej doręczenia. (decyzja k. 39 plik IV akt ZUS)

Postępowanie sądowe wszczęte na skutek odwołania wnioskodawczyni od ww. decyzji prowadzone w sprawie o sygn. akt VIII U 1943/19 a następnie w postępowaniu apelacyjnym w sprawie sygn. akt III AUa 503/20 uległo umorzeniu z mocy prawa na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2020 r., poz. 1222) z dniem wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji z 12.01.2021 r.

(wyrok SO z 19.12.2019 r., uzasadnienie wyroku k. 21, k. 23-28v akt VIII U 1943/19, apelacja k. 31-32v akt VIII U 1943/19, zarządzenie z 19.02.2021 r. k. 51 akt VIII U 1943/19)

Zaskarżoną decyzją z 12.01.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury wnioskodawczyni przyznanej na podstawie art. 24 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS od 12.03.2013 r., tj. od dnia, od którego byłaby podjęta wypłata emerytury, bez dokonywania pomniejszeń.

Zakład do obliczenia emerytury uwzględnił:

- kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 107.427,98 zł
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 796.160,42 zł,
- średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury z 12.04.2013 r. - 254,10 miesięcy.

Podstawa obliczenia emerytury wynosi 903.588,48 zł (796.160,42 zł + 107.427,98 zł). Wysokość emerytury od 12.03.2013 r. wynosi 3.556,03 zł. Przy ustaleniu wysokości emerytury Zakład uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31.12.2020 r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Wysokość emerytury od 1.01.2021 r. wynosi 4.030,00 zł.

Emerytura ustalona w niniejszej decyzji nadal jest świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas pobieranej wcześniej emerytury przyznanej decyzją z 29.12.2008 r. (na dzień 12.03.2013 r. wynoszącej 3.631,69 zł, zaś na dzień 1.01.2021 r. – 4.114,88 zł), wobec czego Zakład nadal będzie kontynuował wypłatę tego świadczenia. (decyzja k. 46 plik IV akt ZUS, odpowiedź na odwołanie k. 5-6v)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 194i ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291, ze zm.) do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w (...) r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1 b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz. 1222), pod warunkiem, że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r.

Z kolei stosownie do treści art. 194j ust. 1 cytowanej ustawy kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w (...) r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury (ust. 2). Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia (ust. 3). Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszona - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata (ust. 4). Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotą wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie (ust. 5). Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej (ust. 6).

W myśl natomiast art. 24 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184 (obecne brzmienie przepisu). Na datę złożenia wniosku o przyznanie emerytury powszechnej (18.03.2013 r.) wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 stycznia 1953 r. do dnia 31 marca 1953 r. wynosi co najmniej 60 lat i 1 miesiąc (obowiązujący wówczas art. 24 ust. 1a pkt 2).

Stosownie do art. 25 analizowanej ustawy podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W myśl art. 26 ustawy emerytalnej emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 cytowanej ustawy. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (ust. 2). Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2 (ust. 4).

Z kolei wskazany w art. 26 ust. 1 przepis art. 183 dotyczy nabycia prawa do emerytury przez ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy wiek uprawniający do emerytury osiągnęli w latach 2009-2013, o ile nie pobrali emerytury na podstawie przepisów art. 46 lub 50 oraz nie przystąpili do OFE albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Emerytura obliczana według reguł art. 183 składa się z części ustalonej na mocy art. 53 i art. 26 określonych w tym przepisie proporcjach.

Zatem w przypadku osób, dla których ustalany jest kapitał początkowy, wysokość emerytury uzależniona jest od kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne ewidencjonowanych od dnia 1 stycznia 1999 roku na koncie ubezpieczonego.

W przedmiotowej sprawie skarżąca podniosła, że z uwagi na ustalenie wysokości jej emerytury powszechnej decyzją z 12.04.2013 r. w oparciu o niekonstytucyjny wobec niej, jako kobiety z rocznika 1953, przepis art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej i niepobieranie przez nią emerytury powszechnej (świadczenie to było zawieszona), a wyłącznie emerytury wcześniejszej, należy uznać, że ponowne ustalenie wysokości jej emerytury powszechnej na podstawie art. 24 ustawy

emerytalnej zaskarżoną decyzją z 12.01.2021 r., winno nastąpić wprowadzenie bez zastosowania art. 25 ust. 1 b ustawy, jednakże według tzw. „starych zasad”. Nieprawidłowości zaskarżonej decyzji wnioskodawczyni upatruje głównie w tym, że nie doszło do zwiększenia faktycznie wypłacanych jej świadczeń. Jej zdaniem została nierówno potraktowana.

Stanowisko to nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy przypomnieć, że wnioskodawczyni złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury powszechnej w dniu 18.03.2013 r. Wniosek ten nie został cofnięty przed uprawomocnieniem decyzji o przyznaniu emerytury powszechnej decyzją z 12.04.2013 r., a zatem wywołał on nieodwracalne skutki prawne.

Ponadto należy podkreślić, że przepis art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej nie został usunięty z porządku prawnego wobec wszystkich ubezpieczonych, a jedynie wobec osób z rocznika 1953. Do pozostałych ubezpieczonych ma on nadal zastosowanie.

Brak tym samym podstaw do przyjęcia, że wnioskodawczyni została nierówno potraktowana w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego. Wręcz przeciwnie, art. 194j ustawy emerytalnej, wprowadził dla ubezpieczonych z rocznika 1953 wyjątek, w stosunku dla pozostałych ubezpieczonych, w postaci korzystniejszej regulacji, polegającej na wyeliminowaniu przy ustalaniu wysokości emerytury art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej.

Wnioskodawczyni podjęła samodzielnie decyzję, składając wniosek emerytalny w dniu 18.03.2013 r., co do daty przejścia na emeryturę. Data przejścia na emeryturę decyduje o tym w jaki sposób obliczana jest wysokość świadczenia.

W realiach przedmiotowej sprawy, na mocy zaskarżonej decyzji z 12.01.2021 r. na podstawie art. 194j ustawy emerytalnej z urzędu w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6.03.2019 r. ponownie ustalono dla ubezpieczonej wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.) od dnia, od którego byłaby podjęta wypłata emerytury tj. od 12.03.2013 r., bez dokonywania pomniejszeń o kwoty pobranych wcześniej emerytur. Wysokość emerytury nabytej wraz z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego w zaskarżonej decyzji z 12.01.2021 r. określono zatem zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 w/w ustawy emerytalnej, z pominięciem art. 25 ust 1 b tej ustawy, czyli podstawy emerytury nie pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur.

Sytuacja prawna ubezpieczonej z rocznika 1953, która przeszła na emeryturę w 2013 r., jest odmienna od sytuacji ubezpieczonych z rocznika 1953, którzy wniosek o emeryturę złożyli zgodnie z art. 194 i ustawy emerytalnej w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222). Inna jest bowiem data przejścia na emeryturę tych osób, co ma wpływ na sposób obliczenia świadczenia. Nie jest to nierówność wobec prawa. Każdy bowiem z ubezpieczonych z rocznika 1953 r. miał prawo do samodzielnego podjęcia decyzji o tym, w jakiej dacie przejdzie na emeryturę. Dodatkowo należy zauważyć, że prawo do zabezpieczenia społecznego zostało ustalone w najwyższym hierarchicznie akcie, jakim w porządku krajowym jest Konstytucja RP. W myśl art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Tym samym, z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP nie da się wyprowadzić konstytucyjnego prawa do konkretnej postaci świadczenia społecznego, a podstawą ewentualnych roszczeń osób ubiegających się o rentę, emeryturę czy inną formę zabezpieczenia społecznego mogą być przepisy ustaw (ewentualnie rozporządzeń wykonawczych wydanych w granicach upoważnienia ustawowego), regulujące szczegółowo te kwestie (tak Sąd Najwyższy - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w postanowieniu z 24.01.2019 r., I UK 4/18, L.).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że zaskarżoną decyzją z 12.01.2021 r. przeliczono świadczenie wnioskodawczyni z poszanowaniem w/w zasad czyli bez pomniejszenia podstawy emerytury wnioskodawczyni o sumę kwot pobranych emerytur. Wysokość emerytury ponownie ustalono zaskarżoną decyzją

z 12.01.2021 r. na dzień 12.03.2013 r. podstawę obliczenia emerytury w kwocie 903.588,48 zł, będącej wynikiem sumy kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynoszącej 107.427,98 zł i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącego 796.160,42 zł, podzieloną przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego czyli 254,10 miesięcy. Tak wyliczone świadczenie emerytalne na dzień 12.03.2013 r. bez dokonywania dotychczas wykonywanych potrąceń oczywiście wzrosło i wyniosło 3.556,03 zł, podczas gdy kwota uprzednio ustalonej emerytury decyzją z 12.04.2013 r. wynosiła 2.781,91 zł.

W ocenie Sądu odwołanie jest zatem pozbawione uzasadnionych argumentów, albowiem nie ma żadnych podstaw by uznać, że wnioskodawczyni została nierówno potraktowana przy ponownym ustalaniu wysokości jej emerytury na dzień 12.03.2013 r. Podkreślić bowiem należy, że nie sposób przyjąć, że z wnioskiem ubezpieczonej z 18.03.2013 r. o emeryturę z wieku powszechnego, nie należy wiązać jakichkolwiek skutków prawnych.

Sąd Okręgowy zważył, że zarówno w doktrynie, jak i judykaturze podkreśla się odrębność instytucji nabycia prawa do świadczenia od jego wypłaty. Zgodnie z art. 100 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Ponadto Sąd Okręgowy zważył, że Sąd Najwyższy - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w postanowieniu z 21.10.2020 r., I UK 377/19, przyjął, że rozpoznanie wniosku o ustalenie prawa do emerytury wymaga - o ile przepisy prawa nie stanowią inaczej - potwierdzenia tego prawa oraz jego wysokości według stanu prawnego obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

W przypadku ubezpieczonej, realizacja przesłanek warunkujących prawo do emerytury powszechnej z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nastąpiła z dniem 12.03.2013 r., a więc wraz z osiągnięciem przez ubezpieczoną powszechnego wieku emerytalnego. Skarżąca nabyła zatem prawo do świadczenia na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 12.03.2013 r., dlatego też do ustalenia wysokości świadczenia stosuje się przepisy obowiązujące w tej dacie, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Takim wyjątkiem przy ustalaniu wysokości emerytury powszechnej wnioskodawczyni jest art. 194j ustawy emerytalnej, w zakresie w jakim pozwala na pominięcie stosowania art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej.

Okoliczność, że wypłata emerytury powszechnej została zawieszona z uwagi na to, że była świadczeniem mniej korzystnym od pobieranej emerytury wcześniejszej, nie oznacza, że ubezpieczona nie zrealizowała prawa do emerytury powszechnej.

Obecnie obowiązujący przepis art. 194j ustawy emerytalnej pozwala przy ustaleniu wysokości emerytury powszechnej wnioskodawczyni według stanu z 03.2013 r. jedynie na pominięcie przy obliczeniu niekonstytucyjnego wobec niej art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, czyli nie pomniejszanie podstawy wymiaru emerytury o sumę kwot pobranych wcześniej emerytur. Wszystkie pozostałe składniki stanowiące podstawę obliczenia emerytury powszechnej pozostają niezmiennie i wynikają z decyzji z 12.04.2013 r., a dotyczy to: składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz średniego dalszego trwania życia.

Odnosząc się w tym miejscu do podnoszonego przez skarżącą żądania obliczenia wysokości emerytury powszechnej według tzw. „starych zasad” wskazać trzeba, że wobec powyższych rozważań prawnych brak jest podstaw prawnych do jego uwzględnienia. Z ustaleń wynika, że wnioskodawczyni (ur. (...)) od 1.03.2008 r. pobierała emeryturę wcześniejszą przyznaną na podstawie przepisu w art. 46 w zw. z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Emeryturę wcześniejszą obliczoną według zasad wynikających z art. 53 ust. 1, czyli w oparciu w oparciu o wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 250 % (po jego ograniczeniu na mocy art. 15 ust. 5 cytowanej ustawy), wyliczony z wynagrodzeń z 10 lat kalendarzowych 1992-2001 oraz kwotą bazową 2.275,37 zł. Następnie decyzją z 12.04.2013 r. ZUS, na wniosek złożony w dniu 18.03.2013 r., przyznał wnioskodawczyni emeryturę w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego od daty osiągnięcia wieku emerytalnego. Emeryturę organ

rentowy przyznał na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i obliczył jej wysokość zgodnie z przytoczonymi powyżej przepisami art. 25 i następnymi. Ponownego podkreślenia wymaga w tym miejscu, że podstawą obliczenia emerytury stanowiła zatem kwota zwaloryzowanych składek i zwaloryzowanego kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie w momencie przejścia przez wnioskodawczynię na emeryturę, z nieuzasadnionym pomniejszeniem o kwotę pobranych emerytur (co zostało mocą zaskarżonej decyzji konwalidowane), która to kwota została podzielona przez średnie dalsze trwanie życia ustalone wspólnie dla kobiet i mężczyzn, liczone w miesiącach.

Należy wskazać, iż z dniem 12.03.2013 r. wnioskodawczyni przeszła z emerytury wcześniejszej na emeryturę w wieku powszechnym, do której uprawnienia ustalono na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Emerytura przyznana wnioskodawczyni z uwagi na osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego, to jest wieku 60 lat i 1 miesiąca życia, zastąpiła wcześniej pobierane świadczenie i jest świadczeniem innym, przyznawanym na mocy innych przepisów, na podstawie innych przesłanek, ale i też obliczanym na podstawie innych przepisów. Emerytura wnioskodawczyni jako osoby urodzonej pod dniem 31 grudnia 1948 r. została ustalana w oparciu o przepisy art. 25 i następnymi. Jest to emerytura wypłacana w systemie zdefiniowanej składki, co oznacza, że wysokość świadczenia została uzależniona od sumy zaewidencjonowanych składek na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Czynniki wpływającymi na poziom świadczenia są kwota należnych (wzwaloryzowanych) składek z całego okresu ubezpieczenia, która zależy od wysokości osiąganych zarobków z czasu aktywności zawodowej, długość tego okresu i przerwy w ubezpieczeniu. Zgodnie z art. 26 zwaloryzowane składki (i zwaloryzowany kapitał początkowy dla ubezpieczonych, którzy pracowali przed dniem 1 stycznia 1999 r.) w momencie przejścia na emeryturę zostają podzielone przez średnie dalsze trwanie życia ustalone wspólnie dla kobiet i mężczyzn, liczone w miesiącach, ogłaszane corocznie do dnia 31 marca przez Prezesa GUS dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego.

Jedynie na marginesie (bowiem Sąd orzeka w granicach zakreślonych zaskarżoną decyzją konwalidującą kwestię nieuzasadnionego pomniejszenia emerytury powszechnej o kwoty pobranych emerytur zgodnie z cytowanym wyrokiem TK i powoływaną nowelizacją cytowanej ustawy emerytalnej) celem wyjaśnienia wątpliwości wnioskodawczyni wskazać należy, że przepis art. 183 przewidujący, że emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r. składać się ma z dwóch części, to jest części ustalonej na podstawie art. 53 i części ustalonej na podstawie art. 26 w odpowiednich proporcjach, w rozpoznawanej sprawie nie miał zastosowania, gdyż wnioskodawczyni miała wcześniej ustalone uprawnienia do świadczenia emerytalnego na podstawie art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Tym samym w dokonanej zaskarżoną decyzją z 12.01.2021 r. przeliczeniu świadczenia wnioskodawczyni nie sposób dopatrzeć się jakichkolwiek nieprawidłowości, skoro ZUS, zgodnie z art. 194j ustawy emerytalnej, z urzędu ponownie ustalił odwołującej wysokość emerytury powszechnej od 12.03.2013 r. tj. od dnia, od którego podjęta byłaby wypłata świadczenia. Podkreślić należy, że wysokość tej emerytury nie jest na nowo według tzw. „starych zasad”, tak jak chce skarżąca, ale jest przeliczana z zastosowaniem art. 194j ustawy emerytalnej.

Reasumując - Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy prawidłowo dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni trafnie uznając, że spełnia ona warunki do przeliczenia z urzędu jej świadczenia zgodnie z regulacją art. 194j ustawy emerytalnej. Ponadto zauważyć należy, iż wprowadzenie nowych regulacji prawnych z uwzględnieniem usankcjonowanych przez Trybunał Konstytucyjny zasad nie jest równoznaczne w każdym przypadku z realnym wzrostem wypłacanych świadczeń i nie może stanowić asumptu do dowolnego interpretowania zaistniałych rzeczywiście zdarzeń tak by rzeczywiście doprowadzić do ich wzrostu.

Mając na względzie wskazane okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawczyni, jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia apelacji doręczyć wnioskodawczyni.

K.W.